

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum consilium debeat poni inter septem dona Spiritussancti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

Vtrum consilium debeat poni inter dona Spiritus sancti :

AD PRIMVM sic proceditur . Videtur , quod consilium non debeat poni inter dona Spiritus sancti : Dona enim Spiritus sancti adiutorium virtutum dantur , ut patet per Gregor. * in 2. Moral. sed ad consiliandum homo sufficienter perficitur per virtutem prudentiam , vel etiam eubuliam , ut ex dicitis patet . ergo consilium non debet poni inter dona Spiritus sancti .

3. diff. 35. q. 2. artic. 4. q. 1. mora. cap. 36. ante mod. 19. 47. & 51. art. 1. & 2.

B 2. Præter . Hæc videtur esse differentia inter septem dona Spiritus sancti , & gratias gratis datas , quod gratia gratis data non datur omnibus , sed distribuitur diuersis : dona autem Spiritus sancti dantur omnibus habentibus Spiritum sanctum : sed consilium videtur esse de his , quæ specialiter aliquibus a Spiritu sancto dantur , secundum illud 1. Machab. 2. Ecce Simon frater vester , ipse vir consilij est . ergo consilium magis debet poni inter gratias gratis datas , quàm inter septem dona Spiritus sancti .

¶ 3. Præter . Rom. 8. dicitur . Qui spiritu Dei aguntur , hi filij Dei sunt : sed his , qui ab alio aguntur , non competit consilium . cum ergo dona Spiritus sancti maxime competant filiis Dei , qui acceperunt spiritum adoptionis filiorum , videtur quod consilium inter septem dona Spiritus sancti poni non debeat .

C SED CONTRA est , quod Isa. 11. dicitur . Requiescet super eum spiritus consilij , & fortitudinis .

RESPON. Dicendum , quod dona Spiritus sancti , ut supra dictum * est , sunt quædam dispositiones , quibus anima redditur bene mobilis a Spiritu sancto . Deus autem mouet vnumquodque secundum modum eius , quod mouetur , sicut creaturam corporalem mouet per tempus , & locum : creaturam autem spirituales per tempus , & non per locum , ut August. dicit in 8. super * Gen. ad literam . Est autem proprium rationali creaturæ , quod per inquisitionem rationis moueatur ad aliquid agendum , quæ quidem inquisitio consilium dicitur . Et ideo Spiritus sanctus dicitur per modum consilij creaturam rationalem mouere : & propter hoc consilium ponitur inter dona Spiritus sancti .

i. s. q. 68. ar. 1.

l. i. s. c. 11. r. 10. mo. 3.

AD PRIMVM ergo dicendum , quod prudentia , uel eubulia siue sit acquisita , siue sit infusa , dirigit hominem in inquisitione consilij , secundum ea , quæ ratio comprehendere potest : unde hõ per prudentiam , uel eubuliam fit bene cõsilians vel sibi , vel alij . Sed quia humana ratio non potest comprehendere singularia , & contingentia , quæ occurrere possunt , fit quod cogitationes mortalium sunt timidae , & incertæ prouidentie nostræ , ut dicit Sap. 9. Ideo indiget homo in inquisitione consilij dirigi a Deo , qui omnia cõprehendit , quod fit per donum consilij , per quod homo dirigitur , quasi consilio a Deo accepto . Sicut etiam in rebus humanis , qui sibiipsis non sufficiunt in inquisitione consilij , a sapientioribus consilium requirunt .

AD SECVNDVM dicendum , quod hoc potest pertinere ad gratiam gratis datam , quod aliquis ita sit boni consilij , quod aliis cõsiliu præbeat : sed quod aliquis a Deo consilium habeat , quid fieri oporteat in his , quæ sunt necessaria ad salutem , hoc est commune omnium sanctorum .

AD TERTIVM dicendum , quod filij Dei aguntur a Spiritu sancto secundum modum cordi , saluato . s. libero arbitrio , quæ est facultas voluntatis , & rationis . Et sic inquantum ratio a Spiritu sancto mouetur , uel instruitur de agendis , competit filiis Dei donum consilij .

Secunda Secunda S. Thom. Q. 4 Super

principis suis , & proxima dispositione , quamuis exercituum gnomies non ita rerum sit : quoniam & in materia illius etiam priuatis personis plures accidunt in recompensatione bonorum , quæ non possunt aliter recuperare : facientes sibiipsis iniuriam , ut fecerunt filij Israel , petentes munus ab Aegypcio oppressoribus suis , quamuis hoc diuina etiam fecerint authoritate . Et in materia temperantie præter communes regulas corpus incolume subsistentem mensuram occurrunt propter occurrentem finem et cum corporis dispendio abstinere , ut in actibus lectionis , sermonis uelocis , requiescentis necessitate , seruicij mirramorum , & numerorum . Et per hæc præter responsio ad obiecta , qua scilicet est virtus acquisita , & quomodo acquiritur .

AD PRIMVM ergo dicendum , quod synesis est vere iudicativa de omnibus , quæ secundum cões regulas sunt : sed præter communes regulas sunt quædam alia iudicanda , ut iam dictum * est .

AD SECVNDVM dicendum , quod iudicium dicitur sumi ex principiis proprijs rei : inquisitio autem fit et per cõia . Vnde et in speculatiuis dialecticis , quæ est inquisitiua , procedit ex communibus : demonstratiua autem , quæ est iudicativa , procedit ex proprijs . Et ideo eubulia , ad quam pertinet inquisitio consilij , est vna de omnibus , non autem synesis , quæ est iudicativa . Præceptum autem respicit in omnibus vnam rationem boni : & ideo etiam prudentia non est nisi vna .

AD TERTIVM dicendum , quod omnia illa , quæ præter cõem cursum cõtingere possunt , cõsiderare pertinet ad solam prouidentiam diuinam : sed inter homines ille , qui est magis perspicax , potest plura horum sua ratione diiudicare . Et ad hoc pertinet gnome , quæ importat quandam perspicacitatem iudicij .

QVAESTIO LII.

De dono consilij , in quatuor articulis diuisa .

POSTEA considerandum est de dono consilij , quod respondet prudentiæ .

ET circa hoc quaeruntur quatuor .

¶ Primo , Vtrum consilium debeat poni inter septem dona Spiritus sancti .

¶ Secundo , Vtrum donum consilij respondeat virtuti prudentiæ .

¶ Tertio , Vtrum donum consilij maneat in patria .

¶ Quarto , Vtrum quinta beatitudo , quæ est , Beati misericordes &c. respondeat dono consilij .

Super Questionis quinquagesimasecundæ Articulus primus .

In 1. q. 52. aduer. 1. te. q. bonum consilij ab eubulia et acquisita , quam infusa non solum differt secundum cõem differentiam doni a virtute , quæ pertinet ad aliõ modo ad superiorem operanda , sed etiam propter rationem , quia eubulia est recte consiliatiua actiue : donum autem consilij est recte consiliatiua passiuæ , quod ad ipsam acquisitionem consilij , ut in responsione ad primũ dicitur , quamuis acceptum iam consilium actiue dirigat : in sequenti articulo in responsione ad vltimum dicitur .

¶ Super Questionis
quingagesima se-
cunde articulum
secundum.

¶ Vtrum donum consilij respondeat
virtuti prudentiae.

g. dist. 34 q.
1. art. 2. cor.
Et dist. 35.
q. 2. art. 1.
q. 1. art. 1.
cor.

* Cap. 7. in-
ter medi. &
finem illius.
† 1. 2. q. 68.
art. 8.

¶ 9. art. 3.

¶ 17. art. 8.
¶ Art. praec.

Art. praec.

Art. praec.
& 1. 2. q. 68.
art. 1.

Dist. 4.

IN articulo 2. ad-
uerse, quod dona
aliter respondent vir-
tuti theologicae, &
aliter virtuti mora-
li. Nam dona me-
dium tenent locum
inter theologicas, &
morales virtutes:
sunt enim nobilio-
ra moralibus: sed
theologicae sunt no-
biliores ipsis, ut ex
supradictis patet: &
propterea theologi-
cis virtutibus respon-
dent quasi organa,
moralibus autem qua-
si forma. Et ad hoc
insinuandum author
in tractatu hic de pru-
dentia, quae primum
tenet in moralibus
locum, assignando ei-
dem donum, non
concludit, quod re-
spondet prudentiae
simpliciter, & abso-
lute: sed addidit, si-
cut adiuuans, & per-
ficiens.

¶ 3. Præ. Ad prudentiam proprie pertinet dirigere,
vt supra habitum est: sed ad donum consilij pertinet,
quod homo dirigatur a Deo, sicut dictum est. Ergo
donum consilij non pertinet ad virtutem prudentiae.

SED CONTRA est, quia donum consilij est circa ea,
quae sunt agenda propter finem: sed circa haec est
etiam prudentia, ergo sibi inuicem correspondent.

RESPON. Dicendum, quod principium motuum in-
ferius adiuuatur praecipue, & perficitur per hoc, quod
mouetur a superiori motu principio, sicut corpus
in hoc, quod mouetur a spiritu. Manifestum est au-
tem, quod rectitudo rationis humanae comparatur
ad rationem diuinam, sicut principium motuum in-
ferius, quod mouetur ad superius, & refertur in ip-
sum. Ratio. n. aeterna est suprema regula omnis hu-
manae rectitudinis. Et ideo prudentia, quae importat
rationis rectitudinem, maxime perficitur, & iuuatur
secundum quod regulatur, & mouetur a Spiritu san-
cto: quod pertinet ad donum consilij, ut dictum est.
Vnde donum consilij respondet prudentiae, sicut ip-
sam adiuuans, & perficiens.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod iudicare &
praecipere non est motus, sed mouentis. Et quia in do-
nis Spiritus sancti mens humana non se habet, vt mou-
ens, sed magis vt mota, vt supra dictum est, inde est,
quod non fuit conueniens, quod donum correspon-
dens prudentiae, praecipuum diceretur, vel iudicium,
sed consilium, per quod potest significari motio
mentis consiliatae ab alio consiliante.

AD SECUNDUM dicendum, quod scientia do-
num non directe respondet prudentiae, cum sit in
speculatiuis, sed secundum quandam extensionem
eam adiuuat. Donum autem consilij directe respon-
det prudentiae, sicut circa eadem existens.

AD TERTIUM dicendum, quod mouens motum
ex hoc, quod mouetur, mouet. Vnde mens huma-
na ex hoc ipso, quod dirigitur a Spiritu sancto, fit
potens dirigere se, & alios.

AD SECUNDUM sic proceditur.
Videtur, quod donum consilij non respondeat conuenienter
virtuti prudentiae. Inferius enim in
suo supremo attingit id, quod est
superius, vt patet per Dion. 7. cap.
de * Diu. nom. sicut homo attingit
angelum secundum intellectum:
sed virtus cardinalis est inferior do-
no, vt supra habitum est. Cum ergo
consilium sit primum, & infimus
actus prudentiae, supremus autem
iudicare, vt quod donum respon-
dens prudentiae non sit consilium,
sed magis iudicium, vel praecipuum.

¶ 2. Præ. Vni virtuti sufficienter
auxilium praebet per vnum donum,
quia quanto aliquid est superius,
tato est magis vniu, vt probatur
in lib. de Caus. sed prudentiae au-
xilium praebet per donum scientiae,
quae non solum est speculatiua,
sed etiam practica, vt supra habi-
tum est. Ergo donum consilij non
respondet virtuti prudentiae.

¶ 3. Præ. In patria sancti maxime
Deo conformatur, secundum illud
1. Ioan. 3. Cum apparuit, si-
miles ei erimus: sed Deo non con-
uenit consilium, secundum illud
Ro. 11. Quis consiliarius eius fuit?
ergo etiam neque sanctis in patria
competit donum consilij.

SED CONTRA est, quod Greg. dicit
vniuiscuiusque gentis vel culpa, vel infirmitas
curiae consilij dicitur, eiusdem gentis pro-
tinuisse in certamine vel non obtinuisse.

RESPON. Dicendum, quod sicut dicitur
na Spiritus sancti ad hoc pertinet, quod
tionalis mouetur a Deo. Circa motum
humanae mentis a Deo, duo consilium
mo quidem, quod alia est dispositio
uctur, dum mouetur, & alia cum est
tus. Et quidem quando mouens est
piu mouendi, cessante motu cessat
super mobile, quod iam peruenit ad
cut domus postquam edificata est, mo-
yterius ab edificatore: sed quando
solum est causa mouendi, sed etiam
formae, ad quam est motus, tunc non
mouentis etiam post adaptionem
illuminat aerem postquam est
hoc modo Deus causat in nobis &
gnitionem, non solum quando primo
sed etiam quando in eis peruenit
tionem agendorum casuali. Deus in
si in ignorantibus, sed quasi continen-
gnitionem eorum, quae agere de
iunt, quae beati, vel angeli, vel
scunt, quae non sunt de essentia
nent ad gubernationem rerum
uidentiam. Et quantum ad hoc
K scilicet quod mens beatorum mouetur
ter mens uiatorum. Nam mens uiatorum
Deo in agendis per hoc quod sedet
rationis in eis praecedens. In mente
circa ea, quae non cognoscunt, cum
qua etiam angeli purgantur, secundum
caelestis hier. Non autem praecedit
birationis, sed simplex conuersio ad
est Deum consulere, sicut Aug. dicit
teram, quod angeli de inferioribus
lunt. Vnde & instructio, quae super
turuunt, consilij dicitur. Et secundum

AD TERTIUM sic proceditur.
Videtur, quod donum consilij non maneat in patria. Consilium enim est eorum, quae sunt agenda propter finem: sed in patria nihil erit agendum propter finem, quia ibi homines vltimo fine potent. Ergo in patria non erit consilium.

¶ 2. Præ. Consilium in patria non importat. In his enim, quae manifesta sunt, ridiculum est consiliari, sicut patet per Philo. in * 3. Ethic. in patria autem tollitur omnis dubitatio. Ergo in patria non est consilium.

¶ 3. Præ. In patria sancti maxime Deo conformatur, secundum illud 1. Ioan. 3. Cum apparuit, similes ei erimus: sed Deo non conuenit consilium, secundum illud Ro. 11. Quis consiliarius eius fuit? ergo etiam neque sanctis in patria competit donum consilij.

SED CONTRA est, quod Greg. dicit vniuiscuiusque gentis vel culpa, vel infirmitas curiae consilij dicitur, eiusdem gentis pro-

tinuisse in certamine vel non obtinuisse. RESPON. Dicendum, quod sicut dicitur na Spiritus sancti ad hoc pertinet, quod tionalis mouetur a Deo. Circa motum humanae mentis a Deo, duo consilium mo quidem, quod alia est dispositio uctur, dum mouetur, & alia cum est tus. Et quidem quando mouens est piu mouendi, cessante motu cessat super mobile, quod iam peruenit ad cut domus postquam edificata est, mo- yterius ab edificatore: sed quando solum est causa mouendi, sed etiam formae, ad quam est motus, tunc non mouentis etiam post adaptionem illuminat aerem postquam est hoc modo Deus causat in nobis & gnitionem, non solum quando primo sed etiam quando in eis peruenit tionem agendorum casuali. Deus in si in ignorantibus, sed quasi continen- gnitionem eorum, quae agere de iunt, quae beati, vel angeli, vel scunt, quae non sunt de essentia nent ad gubernationem rerum uidentiam. Et quantum ad hoc

scilicet quod mens beatorum mouetur ter mens uiatorum. Nam mens uiatorum Deo in agendis per hoc quod sedet rationis in eis praecedens. In mente circa ea, quae non cognoscunt, cum qua etiam angeli purgantur, secundum caelestis hier. Non autem praecedit irationis, sed simplex conuersio ad est Deum consulere, sicut Aug. dicit teram, quod angeli de inferioribus lunt. Vnde & instructio, quae super tiruunt, consilij dicitur. Et secundum